

Afdeling
**Radiotherapie
Oncologie**

INFORMATIE VOOR DE PATIËNT

Poortkatheter

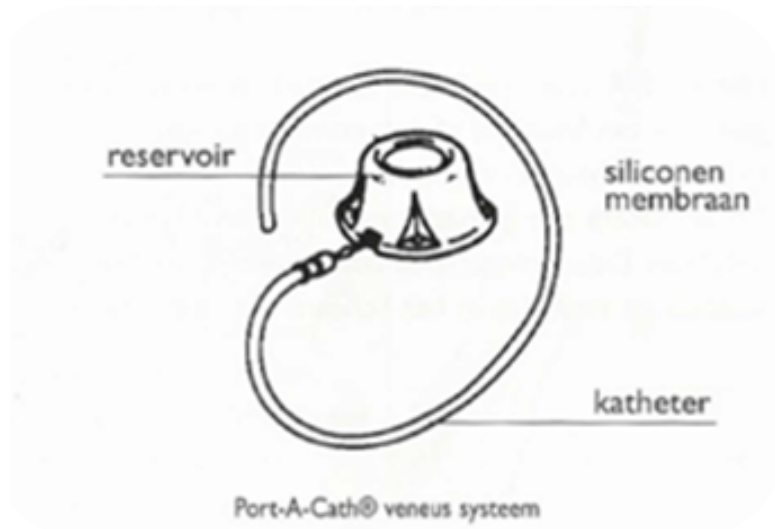

Inhoud

Vóór het starten van de chemotherapie zal meestal een poortkatheter worden voorgesteld.

Een poortkatheter is een onderhuids implanteerbaar toedieningssysteem dat gebruikt wordt om een betrouwbare toegang tot de bloedbaan te verkrijgen. Met een poortkatheter kunnen gedurende langere tijd medicatie, chemotherapie, bloedproducten of andere vloeistoffen veilig toegediend worden.

De poort wordt onderhuids geplaatst en is niet zichtbaar of slechts te zien als een kleine zwelling onder de huid.

De poortkatheter bestaat uit twee delen

- Een injectiekamer: bovenaan afgesloten door een zelfsluitend siliconen membraan. Hierin wordt met een naald geprikt om medicatie toe te dienen.
- Een katheter: een dun, flexibel, siliconen slangetje dat de vloeistof naar de bloedbaan leidt.

Indicaties

- Als u moeilijk aan te prikken aders hebt en gedurende lange tijd vaak intraveneuze geneesmiddelen wordt voorgeschreven.
- Bij het gebruik van irriterende vloeistoffen zoals chemotherapie. Sommige geneesmiddelen kunnen schade veroorzaken wanneer zij naast de ader lopen. In de medische wereld wordt gesproken over extravasatie. Een poortkatheter is een veilig systeem om deze medicatie toe te kunnen dienen.
- Frequentie bloedafnames tijdens uw behandeling kunnen via uw poortkatheter gebeuren.
- Wanneer u beschikt over een Pro-Fuse CT poortkatheter, kan uw poort worden gebruikt voor de contrasttoediening bij uw CT-scan.

Het plaatsen van de poortkatheter

De poortkatheter wordt door de chirurg geplaatst onder volledige verdoving. Hiervoor dient u nuchter naar het ziekenhuis te komen. Uw arts zal u vermoedelijk reeds meegedeeld hebben welke thuismedicatie u wel of niet mag innemen de dag van de ingreep. Zo niet, neem uw thuismedicatie mee en bevrage op de afdeling wat uw mag innemen. Deze ingreep duurt alles samen één uur. Ten gevolge van deze ingreep heeft u een of twee kleine littekens.

Het kan voorkomen dat u de dagen na de ingreep pijn of een vervelend gevoel hebt ter hoogte van de insnijding, uw hals of de schouder. Vermijd belasting van de arm en schouder gedurende de eerste vier weken aan de kant waar de poort werd geplaatst.

Wanneer uw poortkatheter wordt geplaatst, krijgt u van de verpleegkundige een identificatiekaartje. Op deze kaart staan onder meer de soort, het lotnummer, de operatiedatum en in welk bloedvat de poortkatheter werd geplaatst.

Bewaar dit kaartje zorgvuldig en toon aan uw zorgverstrekkers in geval uw poort gebruikt kan worden (bij bloedafname, CT-controle...).

Werking van de poortkatheter

Als de chemotherapie onmiddellijk na het plaatsen van uw poortkatheter wordt toegediend, prikt de chirurg de poort aan terwijl u onder narcose bent.

Nadat de poortkatheter onderhuids geplaatst is, kan die aangeprikt worden telkens wanneer medicatie of vloeistoffen moeten worden toegediend of wanneer bloed moet worden afgenomen. Uw poortkatheter wordt steeds aangeprikt met een speciale naald, de Hubernaald. De poort kan ongeveer 2000 keer met een speciale naald aangeprikt worden zonder dat het membraan gaat lekken.

De naald in de poortkatheter wordt vastgezet met een steriele, transparante pleister. Vervolgens sluit de verpleegkundige de naald aan op een infuuslijn, waarlangs een fysiologisch serum wordt toegediend. Via een driewegkraantje wordt medicatie toegediend.

Na elke behandeling wordt de poort systematisch gespoeld met fysiologisch serum, zodanig dat het systeem doorgankelijk blijft.

Draag bij voorkeur kleding waarbij de volledige schouder kan ontbloot worden. Zo kan de verpleegkundige gemakkelijk en op steriele wijze de poortkatheter aanprikken.

Enkele praktische antwoorden over de poortkatheter

Hoe verzorg ik mijn poortkatheter?

- Wanneer uw poortkatheter niet is aangeprikt, heeft deze geen verzorging of afdekking nodig. Observeer regelmatig de omgeving rond de poortkatheter.
- Het reservoir van uw poortkatheter dient regelmatig te worden gespoeld.
- Na uw volledige chemotherapie wordt de poort om de 6-8 weken gespoeld met fysiologisch serum. Dit om klontervorming ter hoogte van uw poort te voorkomen. Dit kan gebeuren door uw thuisverpleegkundige.

Heeft de poortkatheter een invloed op mijn normale dagelijkse activiteiten?

Zodra de operatiewonde genezen is, kunt u uw dagelijkse activiteiten hervatten, ook baden, zwemmen en joggen zijn mogelijk.

Uw arts of verpleegkundige is de meest aangewezen persoon om vragen te beantwoorden over activiteiten en het tijdstip waarop u die kunt hervatten.

Wat moet ik doen als ik een probleem vermoed?

Na de ingreep kan er roodheid en gevoeligheid ontstaan rond de wonde. Dit vermindert na enkele dagen. Wanneer u ongebruikelijke veranderingen rond de poortkatheter opmerkt, zoals een sterke zwelling ter hoogte van de schouder of arm, roodheid of pijn, contacteer dan uw arts of verpleegkundige. Ook in geval van pijn, koorts, koude rillingen, kortademigheid of duizeligheid neemt u onmiddellijk contact op met uw arts.

Wie betaalt de poortkatheter?

Het ziekenfonds dekt meestal een gedeelte van de kosten voor de poortkatheter, chirurg en bijkomende ziekenhuisuitgaven. Het is aan te raden om u bij uw hospitalisatieverzekering te informeren.

Doet de poortkatheter veiligheidssystemen (zoals in warenhuizen) in werking treden?

Veiligheidssystemen nemen meestal de geringe hoeveelheid metaal in de poort niet waar. Gebeurt dit echter toch, toon dan uw medisch alarmidentificatiekaart.

NMR-onderzoek stelt evenmin een probleem, op voorwaarde dat er geen naald op uw poortkatheter is aangesloten.

Hoe lang blijft mijn poortkatheter ter plaatse?

Uw poortkatheter blijft ter plaatse zo lang uw arts dit noodzakelijk acht. Na uw laatste behandeling blijft uw poortkatheter zeker nog 1,5 jaar ter plaatse. De poortkatheter kan ambulantly opnieuw worden verwijderd. Dit gebeurt door de chirurg onder lokale verdoving.

Contactgegevens

**Bij onduidelijkheden, twijfel
of problemen is het
noodzakelijk advies in te
winnen.**

Ziekenhuis Aalst

Bij problemen of vragen rond de poortkatheter kan te allen tijde contact worden opgenomen met het ziekenhuis:

- Dagkliniek C6 tijdens weekdays (7u30-18u) Telefoon: 053/72 45 51
- Verpleegeenheid oncologie T6 Telefoon: 053/72 46 62
- Spoedgevallen (24u/24u) Telefoon: 053/72 42 48

Huisarts

- Infectietekenen (roodheid, warmte, pijn), kortademigheid of duizeligheid.
- Bij koorts ($>38^{\circ}\text{C}$).
- Wanneer de patiënt meer dan een dag na de toediening van medicatie blijft braken.
- Wanneer de patiënt langer dan twee dagen hevige diarree heeft.

Ook bij andere symptomen kan contact worden opgenomen met de huisarts. Indien de huisarts onbereikbaar is, verwijzen wij u graag door naar de dienst spoedgevallen.

Contactgegevens Radiotherapie

Campus Aalst

Moorselbaan 164 - 9300 Aalst

Secretariaat

Tel: 053/72.44.79 – Fax: 053/72.44.19

Radiotherapie-onco.aalst@olvz-aalst.be

Sociaal verpleegkundige/maatschappelijk werkster: 053/72.40.15

Bestralingstoestellen

- Versato (wachtzaal 8, blok F-1): 053/72.44.07
- Versa (wachtzaal 9, blok F-1): 053/72.42.46
- Novalis (wachtzaal 6, blok F-1): 053/72.87.13
- Unique (wachtzaal 7, blok F-1): 053/72.44.78

CT-simulator

- Wachtzaal 5, F-1 blok: 053/72.43.30

Disclaimer

De informatie in deze brochure is van algemene aard en is bedoeld om u een globaal beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In iedere situatie, en dus ook de uwe, kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze brochure vervangt dus niet de informatie die u van uw behandelend arts reeds kreeg en die rekening houdt met uw specifieke toestand. Zijn er na het lezen van deze brochure nog vragen schrijf deze eventueel op en bespreek ze in ieder geval met uw behandelend arts.

Versie 05/03/2024

Goedgekeurd door dr Greet Huygh